

Pisemne stanowisko dotyczące mikroplastiku

Spis treści

1. Co rozumiemy pod pojęciem mikroplastiku?	2
Wpływ na środowisko.....	2
Nasze podejście	3
2. Zakres obowiązywania.....	4
3. Nasze działania	4
4. Oznakowanie produktów	5
5. Materiały źródłowe	6

1. Co rozumiemy pod pojęciem mikroplastiku?

Obecnie nie ma jednolitej definicji tego, co dokładnie oznacza termin mikroplastik. Z reguły pod pojęciem mikroplastiku rozumie się cząstki plastiku nieprzekraczające pięciu milimetrów.

Rozróżnia się przy tym mikroplastik pierwotny i wtórny. Pierwszy to wytwarzane przemysłowo cząstki tworzyw sztucznych, które są celowo dodawane do produktu. Należą do nich na przykład mikrodrobiny plastiku, które są używane w kosmetykach jako materiał ścierny służący złuszczeniu skóry. W dyskusji na temat stałych cząstek tworzywa sztucznego, które są mniejsze niż pięć milimetrów, często używa się terminu „mikrokułki” (tzw. microbeads).

Natomiast wtórny mikroplastik powstaje dopiero wtedy, gdy tworzywa sztuczne ulegają rozkładowi. Chodzi tu na przykład o zużycie opon lub odpady wykonane z tworzyw sztucznych, takie jak opakowania, torby lub butelki (tak zwany makroplastik), które przedostają się do środowiska i rozpadają się na coraz mniejsze plastikowe części.

Produkty do pielęgnacji ciała i kosmetyki są często przedmiotem publicznej debaty na temat mikroplastiku. W 2018 roku Instytut Technologii Środowiska, Bezpieczeństwa i Energii im. Fraunhofera UMSICHT opublikował obszernie badanie dotyczące głównych emiterów mikro- i makroplastików¹. Badanie pokazuje, że najwięcej mikroplastiku dostaje się do środowiska w wyniku zużycia opon. Natomiast uwalnianie mikroplastiku z kosmetyków stanowi mniej niż jeden procent.

Lidl bierze odpowiedzialność za obszary produktów, na które ma bezpośredni wpływ.

Wpływ na środowisko

Plastik jest materiałem kontrowersyjnym, a ponieważ często nie ulega biodegradacji i pozostaje w środowisku naturalnym przez wiele lat, stanowi dla niego coraz większy problem. Produkowany jest głównie na bazie deficytowego surowca naftowego. Wydobycie ropy stwarza poważne zagrożenie ekologiczne, głównie poprzez zanieczyszczenie gleby, wody i powietrza, fragmentację siedlisk czy wylesianie. Do tego dochodzą wyzwania społeczne, takie jak wysiedlenia lub choroby spowodowane skażeniem gleby i wody.

Obok zagrożeń związanych z produkcją mikroplastiku, istotny problem stanowi jego migracja/przedostawanie się do środowiska. Pierwotny mikroplastik, taki jak ten stosowany w żelach pod prysznic, trafia do oczyszczalni ścieków wraz ze ściekami. Do tej pory nie zbadano, czy oczyszczalnie filtrują cząsteczki mikroplastiku ze ścieków prawidłowo. Mikroplastik, który nie zostanie odfiltrowany, może dostać się do morza i wód gruntowych. Jednak pod względem ilościowym, głównym źródłem mikroplastiku w morzu jest rozkładający się na wtórne mikrodrobiny plastik.

W morzu mikrocząsteczki tworzywa sztucznego, podobnie jak jego większe części, mogą uszkodzić przewód pokarmowy zwierząt, utrudniać trawienie i blokować pobieranie pokarmu. Ponadto mikroplastik może pełnić rolę środka transportu, na którym gromadzą się zanieczyszczenia, gatunki inwazyjne i patogeny. Dodatkowo do wody lub układu pokarmowego organizmów morskich mogą przedostawać się substancje chemiczne, co do których podejrzewa się, że są szkodliwe dla zdrowia, takie jak plastyfikatory, używane jako dodatki w procesie produkcji tworzyw sztucznych. Dokładny wpływ na środowisko jest przedmiotem aktualnych badań.

Mikroplastik może również przedostawać się do środowiska poprzez stosowanie osadów ściekowych z oczyszczalni ścieków na polach jako nawozu bogatego w składniki odżywcze. Cząsteczki mogą wtedy zostać połknięte przez zwierzęta lub wypłukane do zbiorników wodnych. Resztki plastiku można znaleźć nawet w powietrzu.

Mikroplastik jest więc obecny w wodzie, na lądzie i w powietrzu, a także przedostaje się do naszej żywności poprzez łańcuch pokarmowy. Występuje już w wielu produktach spożywczych (np. małżach, rybach, miodzie, piwie) oraz w wodzie pitnej. W badaniu pilotażowym Federalnej Agencji Środowiska i Uniwersytetu Medycznego w Wiedniu po raz pierwszy wykryto mikrodrobiny plastiku w ludzkim stolcu wszystkich, pochodzących z różnych krajów, uczestników badania². Dokładne zagrożenia toksykologiczne dla człowieka wynikające z przedostawania się tworzyw sztucznych lub cząstek tworzyw sztucznych do organizmu są obecnie przedmiotem badań naukowych.

Nasze podejście

Jesteśmy częścią Grupy Schwarz, która wraz ze swoimi partnerami handlowymi - Lidl i Kaufland - jest jedną z największych międzynarodowych firm handlowych. Grupa Schwarz jest świadoma swojej odpowiedzialności za środowisko i traktuje ją poważnie. Dlatego też opracowała kompleksową, międzynarodową strategię REset Plastic podzieloną na pięć obszarów działania: unikanie, design, recykling, eliminacja oraz innowacje i edukacja.

Mikroplastik jest częścią społecznej debaty dotyczącej plastiku. Od 2015 roku intensywnie pracujemy nad tym tematem i uważamy redukcję emisji mikroplastiku, niezależnie od źródła, za istotną. Jak dotąd nie wprowadzono jednak prawnego zakazu stosowania mikrodrobin plastiku w artykułach kosmetycznych na poziomie europejskim. Dlatego opowiadamy się za ustanowieniem jednolitych europejskich ram prawnych, w których sformułowano by jasną definicję mikroplastiku.

Wraz z dostawcami kosmetyków i środków higieny osobistej Lidl zawarł następującą umowę docelową:

Rezygnacja ze stosowania mikroplastiku w recepturach kosmetyków marki własnej do 2021 roku, pod warunkiem, że rezygnacja z syntetycznych polimerów nie skutkuje istotnym ograniczeniem wydajności i / lub bezpieczeństwa produktu.

Chodzi o **cząsteczki tworzywa sztucznego o działaniu ściernym** („mikrokulki”) mniejsze niż pięć milimetrów. Bierzemy przy tym obecnie pod uwagę następujące tworzywa sztuczne: poliamid (PA), polietylen (PE), politereftalan etylenu (PET), poliester (PES), poliimid (PI), polipropylen (PP), poliuretan (PUR). Kiedy mówimy o „recepturze bez mikroplastiku”, w naszej definicji uwzględniamy inne nieulegające biodegradacji, syntetyczne polimery*, które są stałe, zdyspergowane, żelopodobne, rozpuszczone lub ciekłe. Należą do nich poliakrylany (np. kopolimery akrylanowe, krzyżowe polimery akrylanowe, poliakrylany, karbomer, polimetakrylan metylu, poliakryloamidy), polikwaternium, polistyren, silikony (np. metikon, dimetikonol, inne siloksany i silany), PEG> 35, PPG> 50, poliwinyl (np. poliwinylpirolidon (PVP)), kwas polimlekowy (PLA), kopolimery etylenu i octanu winylu.

* Polimery syntetyczne są łączone z monomerycznych podstawowych bloków budulcowych poprzez reakcje chemiczne, tworząc polimeryczne makrocząsteczki. Należy je odróżnić od polimerów półsyntetycznych, które są oparte na naturalnych polimerach, takich jak celuloza i które są modyfikowane chemicznie.

2. Zakres obowiązywania

Opracowana strategia dotyczy wszystkich marek własnych Lidl w obszarze kosmetyków i środków higieny osobistej.

3. Nasze działania

Mikroplastik stały na bazie polietylenu (PE), polipropylenu (PP), politereftalanu etylenu (PET), polichlorku winylu (PVC), poliamidu (PA), polistyrenu (PS) i poliuretanu (PU) został w dużej mierze wyeliminowany z receptur produktów kosmetycznych Lidl.

Mikroplastik stały na bazie polietylenu (PE) i polipropylenu (PP) został przykładowo zastąpiony cząstkami naturalnego ścierniwa w postaci perlitu w peelingach pod prysznic, cząstkami bambusa (Bambusa Arundinacea Stem Powder), jak również cząstkami skorupki kokosa w peelingach do twarzy.

Rozważamy obecnie podjęcie kolejnych działań. W ścisłej współpracy z naszymi dostawcami staramy się znaleźć odpowiedni zamiennik dla tzw. innych polimerów syntetycznych, do których należą na przykład polimetakrylan metylu (PMMA) i politetrafluoroetylen (PTFE) oraz kopolimery styren / akrylan, które nadal są zawarte w recepturach jako substancje zagęszczające. Substancje alternatywne należy jednak najpierw przeanalizować i ocenić pod kątem różnych, złożonych czynników, takich jak bezpieczeństwo, przyjazność dla środowiska, skuteczność i możliwości technologiczne.

Wszyscy dostawcy Lidla są zobowiązani umową do przestrzegania wymagań dotyczących mikroplastiku.

Lidl informuje swoich klientów o postępach i nowościach na temat mikroplastiku za pośrednictwem publikacji dotyczących zrównoważonego rozwoju, takich jak raport zrównoważonego rozwoju lub za pośrednictwem strony internetowej firmy.

4. Oznakowanie produktów

Receptura bez mikroplastiku

Aby nasi klienci mogli łatwo ocenić, które produkty nie zawierają mikroplastiku, Lidl wprowadził znak „Receptura bez mikroplastiku” dla kosmetyków i artykułów higieny osobistej. Wiele produktów z tego obszaru jest już wolnych od mikrodrobin plastiku, a oznakowanie sprawia, że są one znacznie lepiej rozpoznawalne dla naszych klientów.

5. Materiały źródłowe

1. Fraunhofer-Institut für Umwelt-, Sicherheits- und Energietechnik (UMSICHT): Kunststoffe in der Umwelt: Mikro- und Makroplastik. Abrufbar unter: <https://www.umsicht.fraunhofer.de/content/dam/umsicht/de/dokumente/publikationen/2018/kunststoffe-id-umwelt-konsortialstudie-mikroplastik.pdf>
2. Assessment of microplastic concentrations in human stool – Preliminary results of a prospective study – Philipp Schwabl, Bettina Liebmann, Sebastian Köppel, Philipp Königshofer, Theresa Bucsics, Michael Trauner, Thomas Reiberger, präsentiert im Rahmen der UEG Week 2018 in Wien am 24. Oktober 2018.

